

Suomen tieteellisten kirjastojen yhteistilasto ilmestyi – sähköisten ja painettujen aineistojen käyttö lähes samalla tasolla

Kansalliskirjaston vuosittain tuottama tieteellisten kirjastojen yhteistilasto on ilmestynyt jälleen.

Yhteistilaston mukaan sähköisten aineistojen käyttö tieteellisissä kirjastoissa jatkoi edelleen kasvuaan, joskin voimakkaan kasvun käyrä myös ensimmäistä kertaa selvästi taittui. Yhteistilaston aloitusvuoteen 2002 verrattuna e-lehtien artikkeleita ladattiin nyt nelinkertainen määrä, kaikkiin yli 10 miljoonaa kertaa.

Vaikka sähköiset aineistot ovat vakiintuneet korkeakoulujen jokapäiväiseksi lähdemateriaaliksi, myös paperille painettua aineistoa käytetään edelleen runsaasti: lainojen ja lukusalilainojen määrä oli yhä hieman suurempi kuin e-aineistolatausten. Fyysisten lainojen määrä on kuitenkin vähitellen laskenut vuodesta 2007 alkaen.

Yhteistilasto kertoo suomalaisten tieteellisten kirjastojen kokonaistilanteesta vuonna 2009 seuraavaa:

- kirjastokäyntien määrä oli yli 12,5 miljoonaa kertaa

- yhteenlasketut kirjastoaineistokulut olivat 36,1 miljoonaa euroa
- toimintakulut olivat 157,4 miljoonaa euroa
- asiakkaille varattuja luku- ja työskentelypaikkoja oli n. 18 400
- asiakkaille varattuja työasemia oli liki 5 000
- henkilökuntaa on n. 2 000 työntekijää

Suomen tieteellisten kirjastojen yhteistilasto otettiin käyttöön vuonna 2003, ja sen vanhimmat tiedot ovat vuodelta 2002. Tiedot kerätään ISO 2789 -standardin mukaisesti paitsi Kansalliskirjastosta ja kaikista muista yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastoista myös useista maamme erikoiskirjastoista.

Lisätietoja:

*Markku Laitinen, suunnittelija
Kansalliskirjasto/kirjastoverkkopalvelut,
markku.laitinen@helsinki.fi*

Valtioneuvoston asiasanastosta JUHO-ontologia

Valtioneuvoston asiasanasto (VNAS) on ontologisoitu ja julkistettiin toukokuussa nimellä Julkishallinnon ontologia JUHO. JUHO on osa Kansallisen ONKI-ontologiakirjaston palveluja. ONKI-ontologiakirjastoon kuuluu nykyisellään 79

sanastoa eri aloilta. Palvelun kehittäjänä on toiminut FinnONTO-projekti ja Aalto-yliopiston Semanttisen laskennan tutkimusryhmä (SeCO).

JUHO löytyy osoitteesta: www.yso.fi/onto/juho

Avoim tieto yhdistyy kansallisessa semanttisen webin hankkeessa

Aalto-yliopistossa ja Helsingin yliopistossa käynnistyy poikkeuksellisen laaja 1,5 miljoonan euron tutkimushanke FinnONTO 2.0, jossa kehitetään yhdistetyn avoimen tiedon julkaisemisen teknologiaa ja toimintamalleja kansallisella tasolla. Tuloksia pilotoidaan mm. kirjasto-, media-, kulttuuri- ja terveysaloilla sekä biologiassa ja teollisuudessa. Hanketta tukevat Tekes sekä 35 yritystä ja julkista organisaatiota.

Avoimen tiedon (Open Data) lähtökohtana on, että tiedon arvo kasvaa sitä avoimesti jakamalla. Yhdistetyn tiedon menetelmät (Linked Data) puolestaan tarjoavat uuden teknologisen ratkaisumallin tietojen esittämiseen, yhdistämiseen ja hyödyntämiseen verkossa.

Tiedon avoimuuden ja yhdistämisen pohjalta on eri puolilla maailmaa alkanut nopeasti syntyä uusia innovatiivisia toimintamalleja ja sovelluksia. Britanniassa avattiin tammikuussa hallituksen toimesta julkisen sektorin avoimen tie-

don keskus <http://data.gov.uk>. Myös USA:ssa ja Australiassa hallitukset ovat käynnistäneet kansallisen avoimen tiedon ohjelman.

Avoim tieto on ollut viime aikoina keskustelun kohteena mm. EVA:n tietoyhteiskuntaraportissa Nykyaikaa etsimässä (2009), kansallisessa Valtiotason tietoarkkitehtuurit -hankkeessa (Valtasa, 2009), liikenne- ja viestintäministeriön oppaassa Julkinen data (2010) sekä opetusministeriön Tutkimuksen tietoaineistot -raportissa (2010). Aiheeseen liittyvää uutta lainsäädäntöä ollaan parhaillaan valmistelemassa.

Lisätietoja:

*FinnONTO 2.0 -hankkeen kotisivu:
<http://www.seco.tkk.fi/projects/finnonto/>
Eero Hyvönen, professori, tutkimusjohtaja Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto, email. eero.hyvonen@tkk.fi*